

GLE DAMO

Močni deli, šibka celota

Novo sezono so na velikem odru Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica odprli s krstno uprizoritvijo "komedije o žalosti" *Zakaj ptiči pojejo*, pri kateri sta moči vnovič združila dramatik Nebojša Pop-Tasić in režiserka Yulia Roschina, avtorski tandem z več nagradami ovenčane novogoriške *Gospo Bovary*.

NOVA GORICA ▶ Ne samo onadva, kakor že *Gospo Bovary* sta tudi tokrat predstavo močno zaznamovala zlasti kostumografinja in scenografinja **Vasilija Fišer** ter skladatelj **Branko Rožman** - ujetost dramskih likov v lastna življenja in tesnobno vzdušje poldrugo uro učinkovito poudarjata tako tankočutna glasbena spremljava, najučinkovitejša, ko je tiha, domala neslišna, ko se prsti komaj dotikajo klavirskih tipk in strune nežno vibrirajo, kakor tudi scena: stanovanjski blok, gledalcu premišljeno prikazan kot že kar sterilno, z ostro, bleščečo se belino osvetljeno prizorišče s sijočim kvadratom v osrčju. Na takem kraju so vsi in vsak vseskozi na očeh vsem in vsakomur. Le tu in tam se kdo lahko zasilno umakne v prosojno zavetje zaves, med katere je ujet njihov skupni svet.

Avtor **Nebojša Pop-Tasić** v intervjuju, objavljenem v gledališkem listu, med svoje učitelje prišteva tudi Slavka Gruma, in prav na staro dobro klasiko *Dogodek v mestu Gogi* nekoliko vspominjajo njegovi *Ptiči*. Tudi tukaj imamo pred seboj skupno-

st, prebivalce, povečini označene s priimki živalskega, največkrat ptičjega izvora. Vsi tile Grivarji in Galebi in Polojniki in Ščinkavci in Ježi se iz svojih stanovanj nenehno stekajo na skupne površine, trkajo drug ob drugega, si gledajo pod prste, drug drugemu dihajo za ovratnik, najintenzivneje radovedni in zdratarski upokojenec Grivar; **Jože Hrovat** ga upodobi kot resda že odcvetelega in vse bolj onemoglega starca, v katerem pa še kar ne usahne vztrajen raziskovalec, blokovski detektiv, ki s svojo sprehajalno palico prav rad dreza med sosedo in išče skrivnostnega kričača, ki da baje neznosno kali red in mir.

Okrog njega, detektivskega upokojenca, se nizajo "navadno nenavadne" pojave, vsaka po svoje nesrečna, obtežena z lastno usodo: ljubezni oropana neuspešna samomorilka, iz katere je **Arna Hadžialjević** izluščila impresivno podobo pred življenjem prestrašenega, morda še bolj začudenega bitja polomljenih gibov, pa požrtvovalni, strumni, s svojo službo poročeni policist (**Gorazd Jakomini**) in njegova noseča

žena (**Ana Facchini**), v seksualnih perverzijah prepletena medicinska sestra (**Marjuta Slamič**) in bodoči zdravnik (**Vito Weiss**), zdolgočaseni bon vivant (**Matija Rupel**), brezvestni trgovec z ljudmi in živalmi (**Blaž Valič**), nekdanji nogometaš, zdaj zafrustriran kot poštar (**Miha Nemec**) in na koncu kot navidez obrobna, neobgljena, dejansko pa nad druge dvignjena figura še Jež, glumač, iz katerega je **Žiga Saksida** ustvaril slikovitega, skrivnostnega, izmuzljivega žalostnega klovna.

Dramsko besedilo odlikuje lepa zbirka bistroumnih nesmislov, protislovij in obratov, pa tudi lirika, poezija, v kateri ta kratko potegnejo ljudje: sprenevedavi, spletkarski, sprevrženi, ujeti tako v lastna življenja kakor v medsebojne odnose, kjer je preveč potlačene ga, da ne bi tu pa tam zne nade bruhalo na dan. Ljudem nasproti so postavljeni naslovni ptiči, ki ničesar ne skrivajo, marveč samo pojejo "kot vesela, nedolžna in neumna bitja".

Posamezni deli *Ptičev* so močni, uprizoritev nekatere še poudari z igralskimi kreacijami in domiselnimi odrskimi rešitvami, celota pa vendarle ostaja nekoliko preveč nejasna, neizostrena in težko ulovljiva - kakor ptiči.

ANDRAŽ GOMBAČ

Krstno uprizoritev igre *Zakaj ptiči pojejo* močno zaznamuje impresivna scenografija.